

TÉZY
K ŠTÁTNYM ZÁVEREČNÝM SKÚŠKAM Z PREDMETU

„TEÓRIA A PRAX VEREJNEJ SPRÁVY“

Bc – štúdium, študijný program: Verejná správa

1. Verejná správa a verejný sektor.

- objasnite pojmy verejná správa a verejný sektor (rôzne prístupy)
- verejná správa ako súčasť verejného sektora
- verejný sektor v rámci zmiešanej ekonomiky
- definujte individuálny, skupinový, verejný záujem

2. Verejná správa ako samostatná vedná disciplína.

- verejná správa ako vedná disciplína a iné vedné disciplíny, na ktoré verejná správa nadväzuje a je v jednote najmä s obsahom ich skúmania
- objekt skúmania verejnej správy ako vednej disciplíny
- predmet skúmania verejnej správy ako vednej disciplíny - okruhy problémov jej skúmania

3. Verejný sektor v trhovej ekonomike.

- verejný sektor, jeho charakteristika a postavenie v trhovej ekonomike
- definície verejného sektora z hľadiska spoločenskej reality a z hľadiska zmiešanej ekonomiky
- rozsah a veľkosť verejného sektora
- charakterizujte bloky jednotlivých úsekov, oblastí a odvetví verejného sektora, podrobnejšie rozoberte blok odvetví rozvoja človeka a blok odvetví technickej infraštruktúry

4. Verejný sektor a súkromný sektor.

- charakterizujte rozdiel medzi verejnou a súkromnou správou (rôzne hľadiská – teleologické, organizačné, funkčné, mocenské)
- cieľ verejnej správy
- objekt a subjekt verejnej správy
- obsah verejnej správy

5. Elektronizácia verejnej správy, možnosti rozvoja elektronizácie verejnej správy.

- elektronizácia na štátnej úrovni, elektronizácia na regionálnej úrovni – VUC, elektronizácia na lokálnej úrovni – obce
- popis ústredného portálu verejnej správy
- strategické dokumenty na jednotlivých priestorových úrovniach v EÚ a v SR
- e-Government

6. Verejná správa ako súčasť výkonnej moci štátu.

- objasnite podstatu vládnych systémov
- štátny režim, formy usporiadania štátu, formy vlády
- prezidentský a parlamentný systém
- deľba štátnej moci
- územno-organizačná štruktúra štátu – štátne zriadenie (unitárny štát, autonómia, centralizované a decentralizované štáty)

7. Kontrolný systém verejnej správy.

- objasnite podstatu a cieľ kontroly vo VS
- druhy a formy kontroly – podľa kritéria času priebehu kontroly, podľa kritéria orgánov, ktoré ju vykonávajú
- prostriedky občianskej kontroly výkonu VS

8. Verejné služby, poskytovatelia verejných služieb.

- verejné služby, ich členenie a špecifické znaky sféry služieb
- špecifické problémy modernej ekonomiky služieb
- subjekty poskytovania verejných služieb
- rozdiel medzi verejnými a verejnoprospešnými službami

9. Verejné financie a rozpočtový proces vo verejnej správe.

- verejné financie a ich funkcie - alokačná, distribučná, stabilizačná (súvisiace fiškálne indikátory)
- štruktúra verejných financií – rozpočtová sústava (štátny rozpočet, regionálne rozpočty), účelové štátne fondy, fondy/transfery z EÚ, štátne podniky a verejnoprávne inštitúcie ako špecializovaný druh samosprávy
- zásady rozpočtovej politiky (reálnosť, úplnosť, vyrovnanosť, transparentnosť)
- príjmy a výdavky štátneho rozpočtu
- rozpočtové kapitoly
- pravidlá rozpočtového hospodárenia
- programový rozpočet miest a obcí

10. Štátna správa ako zložka verejnej správy.

- štátna správa ako základná zložka verejnej správy
- štátna správa ako sústava orgánov
- orgány štátnej správy
- kompetencie a právomoci orgánov štátnej správy
- KAMO centrá zriaďované v rámci reformy ŠS – ESO

11. Ústredné orgány a ostatné ústredné orgány štátnej správy.

- vymenujte a vymedzte štruktúru orgánov štátnej správy – ministerstvá
- vymenujte a vymedzte štruktúru ostatných ústredných orgánov štátnej správy – štátne úrady
- rozoberte menovanie a navrhovanie manažmentu do funkcií, niektoré rozdiely medzi nimi

12. Miestna štátna správa.

- miestna štátna správa ako súčasť štátnej správy
- zmeny v miestnej štátnej správe v roku 2004, 2007 a 2013
- okresné úrady a ich pôsobnosť

13. Reformy verejnej správy v SR, aktuálne problémy v samospráve.

- obnovenie samosprávy
- reforma miestnej správy v roku 1991
- stratégia reformy v roku 1996
- reformy v roku 2001, 2004, 2007 a reforma štátnej správy – ESO

14. Samospráva ako zložka verejnej správy.

- samospráva ako významná zložka verejnej správy
- podstata a základné činnosti samosprávy
- kompetencie a právomoci orgánov samosprávy
- členenie a druhy samosprávy - ich charakteristika

15. Verejnoprávne inštitúcie ako špecializovaný druh samosprávy.

- charakterizujte verejnoprávne inštitúcie
- vymenujte verejnoprávne inštitúcie, zmeny v ich zložení v ostatnej dobe
- forma a klasifikácia verejnoprávnych inštitúcií

16. Obec ako jednotka územnej samosprávy.

- definujte pojem „obec“, rozoberte symboly obce a názov obec
- vymenujte pramene právnej úpravy postavenia obcí v SR
- obligatórne a fakultatívne orgány obce a ich kompetencie
- majetok obce
- vyhlásenie obce za mesto – podmienky a postup

17. Región a regionálny rozvoj.

- región, typológia regiónov
- exogénne a endogénne faktory regionálneho rozvoja
- aktéri regionálneho rozvoja, výsledky regionálneho rozvoja

18. Pozitívne a negatívne disparity v rozvoji regiónov.

- regionálne disparity a ich príčiny
- ciele a nástroje regionálnej politiky pri odstraňovaní regionálnych rozdielov

19. Regionálne analýzy a ich význam v regionálnom rozvoji.

- regionálne analýzy a ich postavenie v regionalistike
- základné podmienky pre uskutočňovanie regionálnej analýzy
- metódy regionálnej analýzy (kvalitatívne, kvantitatívne)
- socioekonomická analýza regiónu

20. Regionálne plánovanie a jeho význam v regionálnom rozvoji.

- vznik a podstata plánovania.
- regionálne plánovanie, komunálne plánovanie, územné plánovanie – ich podstata, úlohy, dokumenty a vzťah medzi nimi
- program hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu/ obce – jeho význam, cieľ a štruktúra

21. Regionálna ekonomika a politika.

- regionálna ekonomika a politika, vymedzenie základných pojmov
- regionálna ekonomika a sociálny rozvoj
- kreatívna ekonomika v rozvoji regiónov
- municipality
- národné hospodárstvo, regionálna a miestna ekonomika, štruktúra, zdroje, vzťahy

22. Inovačná štruktúra regionálnej ekonomiky.

- inovácie, inovačná politika v SR
- klastre, definícia a vymedzenie pojmu
- klastrové iniciatívy, klastrová politika v SR a EÚ
- regionálne inovačné centrá a stratégie
- význam priemyselných zón, technologických parkov a výskumných centier v rozvoji regiónov

23. Regionálna politika a jej nástroje.

- vymedzenie pojmu regionálna politika, jej význam a funkcie
- ciele a nástroje regionálnej politiky
- regionálna politika ako súčasť hospodárskej politiky štátu
- základné princípy regionálnej politiky EÚ

24. Financovanie regionálnej samosprávy (prenesený výkon štátnej správy, originálne kompetencie).

- financovanie regionálnej samosprávy (prenesený výkon štátnej správy, originálne kompetencie)
- rozpočet regionálnej samosprávy
- položky rozpočtu v jeho príjmovej a výdavkovej časti

25. Rozvoj regiónov, charakteristika, ciele a nástroje.

- rozvoj regiónov, teoretické a metodologické prístupy
- kompetencie centrálnej administratívy v rozvoji regiónov
- kompetencie územnej samosprávy v rozvoji regiónov

26. Rozvoj regiónov základné princípy regionálnej politiky.

- stratégia a priority pre sociálny rozvoj regiónov
- stratégia a priority pre ekonomický rozvoj regiónov
- zákon o podpore regionálneho rozvoja

27. Sociálny a ekonomický rozvoj regiónov.

- región ako územná a ekonomická jednotka
- región ako komplex sociálnych a ekonomických vzťahov
- mikroregióny, makroregióny
- rozvoj regiónov a konkurencieschopnosť ekonomiky
- plány a programy sociálneho a hospodárskeho rozvoja regiónov

28. Kompetencie a financovanie verejných služieb v pôsobnosti územnej samosprávy.

- charakteristika kompetencií územnej samosprávy v zdravotníctve, vo vzdelávaní a odbornej príprave, v doprave, v kultúre a sociálnej oblasti
- charakteristika prenesených a originálnych kompetencií územnej samosprávy

29. Regionálna politiky EÚ.

- koordinácia cieľov a politik konvergenencie a kohézie
- Lisabonská stratégia, Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007-2013, Stratégia Európa 2020. Partnerská dohoda na roky 2014-2020
- štruktúra a zameranie operačných programov
- cezhraničná spolupráca

30. Európsky integračný proces, verejná správa v štátoch EÚ.

- stručne charakterizujte vývoj európskeho integračného procesu a jeho vplyv na reformu verejnej správy SR
- Európske integračné princípy
- pojednajte o úlohách a smerovaní jednotlivých politik EÚ s dôrazom na regionálnu a sociálnu politiku
- pojednajte o systéme verejnej správy v štátoch EÚ, Na základe vybraných štátov charakterizujte nižší a vyšší stupeň správy

Doporučená literatúra

1. **Habánik, J., Koišová, E.:** *Regionálna ekonomika a politika*. Sprit, Bratislava, 2011
2. **Habánik, J. a kol.:** *Regionálna ekonomika a regionálny rozvoj*. TnUAD, Trenčín, 2014
3. **Habánik, J. a kol.:** *zmeny v hospodárskej štruktúre regiónov SR v rámci sociálno-ekonomického rozvoja*. TnUAD, Trenčín, 2016
4. **Holomek, J., Klierová, M.:** *Verejná správa (Organizácia, kompetencie, elektronizácia)*. TnUAD, Trenčín, 2015
5. **Klierová, M., Kútik, J.:** *Verejný sektor*. TnUAD, Trenčín, 2013

6. **Králik, J., Kútik, J.:** *Kontrolný systém a jeho subsystemy vo verejnej správe.* Aleš Čeněk, Plzeň, 2013
7. **Kútik, J., Janas, K., Hrtánek, L.:** *Verejná správa a jej historický a právny vývoj.* TnUAD, Trenčín, 2005
8. **Kútik, J., Mrva, J.:** *Verejná správa (organizácia, vývoj a reformy, prenos kompetencií).* TnUAD, Trenčín, 2005
9. **Kútik, J.:** *Štruktúra verejnej správy v štátoch EÚ.* TnUAD, Trenčín, 2009
10. **Kútik, J., Karbach, R.:** *Systémy verejnej správy.* Sprint, Bratislava, 2011
11. **Kútik, J., Králik, J., Karbach, R.:** *Európsky administratívny priestor.* TnUAD, Trenčín, 2013
12. **Kútik, J., Jakubčinová, M., Králiková, K.:** *Dejiny verejnej správy na území Slovenska (Vybrané časti a kapitoly).* Veda, Bratislava, 2018
13. **Benčo, J.:** *Ekonomika a manažment verejnej správy.* TnUAD, Trenčín, 2006
14. **Maier, G., Tödling, F.:** *Regionálna a urbanistická ekonomika – regionálny rozvoj a regionálna politika.* Elita, Bratislava, 1998
15. **Maier, G., Tödling, F.:** *Regionálna a urbanistická ekonomika – Teória lokalizácie a priestorová štruktúra.* Elita, Bratislava, 1997
16. **Ochrana, F.:** *Veřejný sektor a efektivní rozhodování.* Management Press, Praha, 2001
17. **Stiglitz, J. E.:** *Ekonomie veřejného sektoru.* Grada Publishing, Praha, 1997

Zákony

Zákon SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky

Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon SNR č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy

Zákon NR SR č. 460/1992 Z. z. Ústava Slovenskej republiky

Zákon NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách

Zákon NR SR č. 261/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme

Zákon NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky

Zákon NR SR č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 336/2000 Z. z. oznámenie MZV SR „Európska charta miestnej samosprávy“

Zákon NR SR č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samospráve krajov)

Zákon NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky

Zákon NR SR č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy

Zákon NR SR č.3/2002 Z. z. Úplné znenie zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)

Zákon NR SR č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 595/2003 Z. z. o daní z príjmov

Zákon NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon NR SR č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy

Zákon NR SR č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)